

EBA/GL/2019/01

2019 m. sausio 17 d.

Gairės

dėl su didele rizika susijusių pozicijų rūšių nurodymo

1. Pareiga laikytis gairių ir teikti pranešimus

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės pirmiausia yra skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį, kompetentingos institucijos iki 2019 m. liepos 1 d. privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokio pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu, užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2018/xx“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turintys reikiamus įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse nurodoma, kokių rūšių pozicijos, išskyrus pozicijas, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalyje, ir kokiomis aplinkybėmis yra sietinos su ypač didele rizika, kaip pavesta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 3 dalyje.
6. Pačios EBI iniciatyva šiose gairėse taip pat tiksliau išdėstomos – tačiau tik šių gairių tikslais – Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose vartojamų sąvokų „rizikos kapitalas“ ir „privatus kapitalas“ apibrėžtys.

Taikymo sritis

7. Šiose gairėse paaiškinamos KRR 128 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose minimos investicijos į rizikos kapitalo įmones ir investicijos į privatų kapitalą. Šiose gairėse taip pat nurodoma, kokių rūšių pozicijos, išskyrus pozicijas, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalyje, ir kokiomis aplinkybėmis yra sietinos su ypač didele rizika, kaip pavesta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 3 dalyje.

Kam skirtos šios gairės?

8. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, apibrėžtomis Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir įstaigoms, apibrėžtomis Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

Sąvokų apibrėžtys

9. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 vartojami ir apibrėžti terminai šiose gairėse turi tokią pat reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo data

10. Šios gairės taikomos nuo 2019 m. liepos 1 d.

4. EBI gairės dėl su didele rizika susijusių pozicijų rūšių nurodymo

4.1. Investicijos į rizikos kapitalo įmones ir (arba) privatų kapitalą

1. Įstaigos turėtų laikyti, kad Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas investicijas į rizikos kapitalo įmones sudaro bent tokios investicijos, kurios atitinka abi šias sąlygas:

(a) investicija priskirtina prie vienos iš šių investicijų rūšių:

- (i) nebiržinės ne skolos pozicijos, suteikiančios subordinuotųjų, nuosavybės reikalavimų į nebiržinės įmonės turtą arba pajamas teisę;
- (ii) skolos pozicijos ir kiti vertybiniai popieriai, partnerystės, išvestinės finansinės priemonės arba kitos priemonės, kurios pagal ekonominį turinį yra panašios į i punkte nurodytas pozicijas ir nėra biržinės;

(b) investicija laikoma siekiant suteikti finansavimą naujai įsteigtoms įmonėms, įskaitant naujo produkto kūrimą ir su tuo susijusius tyrimus, kad įmonė galėtų pristatyti tą produktą rinkoje, taip pat įskaitant įmonės gamybos pajėgumų stiprinimą arba įmonės verslo plėtrą.

2. Įstaigos turėtų laikyti, kad Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytas investicijas į privatų kapitalą, sudaro bent tokios investicijos, kurios atitinka abi šias sąlygas:

(a) investicija priskirtina prie vienos iš šių investicijų rūšių:

- (i) visos nebiržinės ne skolos pozicijos, suteikiančios subordinuotųjų, nuosavybės reikalavimų į įmonės turtą arba pajamas teisę;
- (ii) skolos pozicijos ir kiti vertybiniai popieriai, partnerystės, išvestinės finansinės priemonės arba kitos priemonės, kurios pagal ekonominį turinį yra panašios į i punkte nurodytas pozicijas ir nėra biržinės;

(b) investicija laikoma siekiant gauti pelno akcijų išpirkimo su svertu skolintomis lėšomis, pradinio viešo akcijų platinimo, kapitalo dalies pardavimo kitomis priemonėmis arba kitokio tokio paties ekonominio turinio sandorio būdu.

Bet kokios investicijos, kuriomis įstaiga ketina plėtoti strateginius verslo santykius su įmone, į kurią investavo, neturėtų būti laikomos investicijomis į privatų kapitalą šių gairių tikslais. Tačiau pagal šių gairių 4.2 skyrių tokios investicijos vis tiek gali būti priskirtos prie didelės rizikos pozicijų.

4.2. Kitų rūšių pozicijos, laikytinos didelės rizikos pozicijomis

3. Nustatant, kurie Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 2 dalyje nenurodyti straipsniai yra susiję su ypač didele rizika, reikėtų nagrinėti visų klasių pozicijas, ypač Reglamento (ES) Nr. 575/2013 112 straipsnio g, p ir q punktuose nurodytų klasių pozicijas.
4. Iš 3 punkte nurodytų straipsnių su ypač didele rizika susijusiomis pozicijomis įstaigos turėtų laikyti bent tas pozicijas, kurioms būdingi tokie rizikos veiksnių lygiai ir režiai, kurie nėra įprasti kitiems tos pačios klasės sandoriams ar sandorio šalims.
5. Pagal 4 punktą įstaigos turėtų laikyti į neįprastus, ir nebūdingus kitiems tos pačios klasės sandoriams ar sandorio šalims, rizikos veiksnių lygius ar režius patenkančiomis bent šias pozicijas:
 - (a) bet kokio spekuliacinio investicijų į finansinį ir nefinansinį turtą, išskyrus nekilnojamąjį turtą, finansavimo, kai įsipareigojantysis asmuo ketina tą turtą pelningai perparduoti, įskaitant spekuliacinių investicijų į kilnojamąjį turtą, žemės ūkio produktus arba nematerialųjį turtą (tokį kaip licencijos arba patentai) finansavimą, kai jis atitinka abi šias sąlygas:
 - (i) jeigu įsipareigojantysis asmuo neįvykdytų savo įsipareigojimų, kiltų ypač didelė nuostolių rizika, ypač kai finansuojamo objekto rinka yra nepakankamai likvidi arba kainos labai nepastovios, ir ta rizika nėra pakankamai sumažinta sutarties nuostatomis, įskaitant neatšaukiamas prieš pardavimą sudarytas sutartis;
 - (ii) kitų įsipareigojančiojo asmens pajamų ir turto nepakanka, kad būtų galima sumažinti finansų įstaigos nuostolių riziką, ypač kai didelė nuostolių rizika yra susijusi įsipareigojančiojo asmens finansiniais ištekliais;
 - (b) bet kokios pozicijos, kurios konkrečiau išorės kredito įvertinimo nėra, kuri yra susijusi su subjektu, sukurtu specialiai fiziniam turtui, išskyrus nekilnojamąjį turtą, finansuoti arba valdyti, arba ekonominiu turiniu panašios pozicijos, pagal kurios sutarties nuostatas skolintojas įgyja reikšmingą turto ir iš jo gaunamų pajamų kontrolę ir pagal kurią pagrindinis įsipareigojimo įvykdymo šaltinis yra iš finansuojamo turto gaunamos pajamos, o ne nepriklausomi didesnės komercinės įmonės pajėgumai, ir kuri atitinka bet kurią iš šių sąlygų:
 - (i) įstaiga savo analizėje nurodė didelę nuostolių riziką, kylančią dėl bet kurio iš šių veiksnių:
 - atitinkamai specialiosios paskirties įmonei labai trūksta finansinio pajėgumo;
 - su politine ir teisine projekto vietos aplinka yra susijęs reikšmingas netikrumas, jei tai svarbu;
 - sandorio arba turto ypatumų;
 - sumažėjusio rėmėjo arba vystytojo pajėgumo;
 - (ii) įstaiga nurodė didelę pozicijos nuostolio riziką, nes pozicija yra susijusi su projekto finansavimu: tai yra vienas projektas, vyksta pasirengimo jį įgyvendinti etapas ir kol kas pagal projektą nėra teigiamo grynujų pinigų srauto, kurio pakaktų visiems likusiems sutartiniams įsipareigojimams ir mažėjančiai ilgalaikei skolai padengti, o esami grynujų

pinigų srautai panaudojami ir kaip užtikrinimo priemonė, ir kaip skolos grąžinimo šaltinis, o įstaiga mano, kad jie nėra aukštos kokybės, nes neleidžia laiku įvykdyti finansinių įsipareigojimų.

6. Visas su atitinkamu emitentu susijusias nuosavo kapitalo pozicijas reikėtų laikyti su ypač didele rizika susijusiais straipsniais, jeigu jos atitinka bet kurią iš šių sąlygų:
 - (a) bet kuriai įstaigos skolos pozicijai, susijusiai su tuo pačiu emitentu, priskiriamas 150 % rizikos koeficientas;
 - (b) bet kuriai tokio emitento skolai dėl bet kurios iš toliau nurodytų priežasčių būtų priskirtas 150 % rizikos koeficientas, jeigu tie skolos įsipareigojimai būtų įstaigos pozicijos:
 - (i) pagal išorės kredito vertinimo įstaigos, kurią įstaiga paskyrė atitinkamam skolos įsipareigojimui įvertinti, kredito vertinimą priskirtas 150 % rizikos koeficientas;
 - (ii) pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį laikytina, kad emitentas nevykdo įsipareigojimų.

4.3. Pranešimo reikalavimai

7. Jeigu pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 128 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas įstaigos nustato, kad kurių nors rūšių pozicijos kelia ypač didelę nuostolių riziką, išskyrus pozicijas, nustatytas pagal 5 arba 6 punktus, įstaigos turėtų apie jas pranešti savo jurisdikcijos kompetentingoms institucijoms ir kartu pateikti glaustą tų pozicijų pagrindinių ypatumų aprašą. Kompetentingos institucijos, savo ruožtu, turėtų informuoti EBI.

Priedami dokumentai

Sąnaudų ir naudos analizė ir (arba) poveikio vertinimas

Šioje poveikio vertinimo dalyje analizuojamos galimos sąnaudos ir nauda, susijusios su šiose gairėse išdėstyta politika. Analizėje skaitytojui pristatomos išvados dėl problemos nustatymo, pasirinktos problemos sprendimo galimybės ir galimas tų galimybių poveikis.

Šią analizę sudaro trys dalys. Pirmoje dalyje analizuojamas pagrindinis scenarijus, tai yra, esama įstaigų praktika, priežiūros taisyklės bei praktika ir reglamentavimo aplinka. Antroje dalyje pristatomos konsultacijoms skirtame dokumente išdėstytos svarstytos pagrindinių politikos sprendimų galimybės. Galiausiai, atliekant sąnaudų ir naudos analizę, nagrinėta, kokių pagrindinių politikos pokyčių įvyktų, palyginti su esamomis priežiūros taisyklėmis, praktika, esama įstaigų praktika ir reglamentavimo aplinka.

A. Problemos nustatymas

Gairėse sprendžiamas bendros institucinės ir priežiūros praktikos trūkumas dėl pozicijų rūšių, kurios yra susijusios su ypač didele rizika ir kokiomis aplinkybėmis tai atsitinka. Pagal KRR 128 straipsnio 3 dalį nustačius, kad pozicija kelia ypač didelę riziką, tokiai pozicijai priskiriamas 150 % rizikos koeficientas. Visi rengiant šias gaires iškilę klausimai buvo svarstyti siekiant suderinti su ypač didele rizika sietinų pozicijų nustatymo taisykles.

B. Politikos tikslai

Gairių tikslas – užtikrinti įstaigų vertinimo, ar pozicija kelia ypač didelę riziką, kaip nurodyta KRR 128 straipsnio 3 dalyje, konvergenciją. Dėl skirtingos įstaigų ir priežiūros institucijų praktikos, taikomos nustatant, kurių rūšių pozicijas reikėtų laikyti susijusiomis su ypač didele rizika, įstaigų veiklos sąlygos gali tapti nevienodos, taip pat taikant standartizuotą metodą gali atsirasti nepagrįstų pagal riziką įvertinto turto skirtumų. Valstybės narės ir įstaigos turėtų užtikrinti, kad nuosavų lėšų reikalavimai būtų kuo panašesni.

Gairėse siekiama nurodyti, kokių rūšių pozicijos yra sietinos su ypač didele rizika, ir tai daroma šiais būdais:

- paaiškinamos investicijų į rizikos kapitalo įmones ir investicijų į privatų kapitalą, kaip nurodyta KRR 128 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose, sąvokos;
- išdėstoma bendra metodika, kaip nustatyti, kurias pozicijas reikia sieti su ypač didele rizika;
- pateikiami tam tikrų rūšių pozicijų, kurias reikėtų sieti su ypač didele rizika, pavyzdžiai;

- nustatoma pranešimo apie visas kitas didelės rizikos pozicijas, kurioms pagal KRR 128 straipsnio 3 dalį priskiriamas 150 % rizikos koeficientas ir kurios nepatenka į jokių kitų šiose gairėse nurodytų reikalavimų taikymo sritį.

C. Pagrindinis scenarijus

Pagrindinį scenarijų galima apibrėžti pagal priežiūros taisykles ir praktiką, esamą įstaigų praktiką ir reglamentavimo aplinką.

Pagrindinis scenarijus pagal priežiūrinius lūkesčius apibrėžiamas remiantis informacija, kuria pasikeičia atitinkamose darbo grupėse dalyvavusios kompetentingos institucijos. Remiantis pasikeista informacija galima daryti išvadą, kad vertinant, kurios pozicijos yra susijusios su ypač didele rizika, kai kuriose ES jurisdikcijose spekuliacinės investicijos ir žemos kokybės specializuotas skolinimas jau yra nagrinėjami.

Laikoma, kad pagal esamą įstaigų praktiką apibrėžiamas pagrindinis scenarijus atitinka priežiūros pagrindinį scenarijų.

Pagal reglamentavimo aplinką apibrėžiamas pagrindinis scenarijus nustatytas dabartiniame KRR, todėl jis nesuteikia jokio atskaitos taško poveikiui vertinti, nes šiuo metu pagal KRR 128 straipsnio 3 dalį nėra nustatyta jokių konkrečių rūšių pozicijų.

D. Nagrinėtos galimybės

Gairių dėl su didele rizika susijusių pozicijų taikymo sritis

Svarstyta galimybė tam tikrų klasių pozicijų neįtraukti į šių gairių taikymo sritį. Pirmiausia į šių gairių sritį pasiūlyta neįtraukti centrinės valdžios institucijų arba centrinių bankų, regioninės ir vietos valdžios institucijų pozicijų, taip pat viešojo sektoriaus subjektų pozicijų, motyvuojant tuo, kad tokios pozicijos neturėtų kelti didelės nuostolių rizikos. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad KRR 128 straipsnio 3 dalies negalima taikyti tik tam tikrų klasių pozicijoms, todėl šis straipsnis taikomas ir pirmiau paminėtų klasių pozicijoms. Be to, reikėtų pažymėti, kad praktiškai labai mažai tikėtina, kad kuri nors pirmiau nurodytos klasės pozicija pateks tarp šių gairių 3, 4, 5 arba 6 punktuose nurodytų rūšių pozicijų.

Taip pat siūlyta gairių netaikyti daugiašalių plėtros bankų pozicijoms, nurodytoms KRR 117 straipsnio 2 dalyje, nes joms priskiriamas 0 % rizikos koeficientas. Šių pozicijų atveju vertinimas, ar patiriama didelė rizika, prieštarauja daugiašalių plėtros bankų pobūdžiui, nes tokie bankai steigiami ekonominiams ir socialiniams plėtros projektams įgyvendinti ir didelę dalį jų narių sudaro valstybės. Tačiau, kaip pažymėta ankstesniame punkte, gairėmis negalima apriboti bendros KRR 128 straipsnio 3 dalies taikymo srities.

Taip pat svarstyta galimybė šių gairių netaikyti MVĮ. Šiuo atžvilgiu laikyta, kad vertinimas, ar MVĮ kelia didelę riziką, gali neigiamai paveikti MVĮ finansavimą, o MVĮ tenka pagrindinis vaidmuo skatinant ekonomikos augimą ir kuriant darbo vietas Sąjungos rinkoje (žr. KRR 44 konstatuojamąją dalį). Šis argumentas suformuluotas konsultacijoms skirtame dokumento skyriuje „Įvadinė informacija ir pagrindimas“. Tačiau KRR 128 straipsnio 3 dalis yra taikoma MVĮ, nes KRR joms yra taikomas, o

gairėmis, kaip pažymėta pirmiau, minėto straipsnio taikymo srities apriboti negalima. Tačiau reikėtų pažymėti, jog labai mažai tikėtina, kad MVĮ pozicijos pateks tarp 4 ir 5 punktuose nurodytų pozicijų, todėl padaryta išvada, jog MVĮ pageidautina įtraukti į vertinimą, antraip vertinimas pagal 128 straipsnio 3 dalį gali būti nepakankamai suderintas.

Vidaus valdymo aspektai

Svarstyta galimybė į gaires įtraukti vidaus valdymo aspektus – tokiu atveju įstaigos būtų turėjusios išdėstyti savo vidaus politiką, pvz., norimą prisiimti riziką pagal didelės rizikos pozicijas, kaip jos vertina naujai įsigytų įmonių didelės rizikos pozicijas, taip pat kaip vertina portfelyje jau esančias pozicijas, ir tam tikrus kitus vidaus valdymo aspektus. Tačiau tam, kad gairės atitiktų KRR 128 straipsnio 3 dalyje išdėstytą įgaliojimą, tokios galimybės atsisakyta.

Kriterijų sąrašas

Taip pat svarstyta galimybė sudaryti išsamesnių ir objektyvių kriterijų sąrašą, kuris būtų naudojamas vertinant, ar tam tikros pozicijos ir (arba) sandoriai kelia didelę nuostolių riziką. Tokiu atveju įstaigos turėtų nustatyti papildomas svarbias pozicijų rūšis, kurios nėra nurodytos KRR 128 straipsnio 3 dalyje arba kitose gairių dalyse. Pagal tokius išsamesnius ir objektyvius kriterijus įstaigos turėtų nustatyti, kuriose pozicijose atsiranda tam tikro lygio ir dydžio rizikos veiksniai, kurie nėra būdingi kitiems nagrinėjamos klasės pozicijų įsipareigojantiems asmenims arba sandoriams, atsižvelgdamos į:

- (a) priežastinius veiksnius, remiantis pačios įstaigos kredito vertinimu, iš kurių matyti, kad įsipareigojančiojo asmens finansiniai ištekliai yra nepakankami skolai grąžinti;
- (b) pozicijos sumos reikšmingumą, neužtikrintos dalies dydį arba paskolos ir turto vertės santykį, dėl kurių būtų patiriama didelė nuostolių rizika;
- (c) vidaus ir išorės kredito reitingą ir (arba) kokybę, iš kurių matyti, kad rizika yra didelė, arba kitus aspektus, dėl kurių kiltų didelė nuostolių rizika.

Tačiau tokios galimybės atsisakyta dėl šių priežasčių:

- jei toks sąrašas būtų sudarytas, būtų laikoma, jog reikia nubrėžti kiekvieno veiksnio ribas, antraip pozicijos būtų priskiriamos prie didelės rizikos pozicijų kiekvieno banko nuožiūra, o tai prieštarautų standartizuoto metodo koncepcijai. Nuspręsta, jog tokias ribas suderinti būtų itin sudėtinga.
- Nuspręsta, kad standartizuotą metodą taikančios įstaigos gali neturėti reikalingos informacijos. Be to, pasiūlytus priežastinius veiksnius reikėtų apibrėžti labai išsamiai, o standartizuotą metodą taikantiems bankams jas būtų sudėtinga įvertinti praktiškai (pvz., skolos ir turto vertės santykį pagal esamą arba pradinę rinkos vertę, kaip apibrėžti rinkos vertę).

Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupės (BSG) nuomonė

Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupė palankiai vertina galimybę dalyvauti konsultacijose dėl EBI gairių dėl su didele rizika sietinų pozicijų.

Svarbu pažymėti, kad didelės rizikos pozicijų klasė šiuo metu analizuojama per trišales derybas dėl KRR2, tad 128 straipsnio taikymo sritis gali labai pasikeisti. Ji pasikeis ir tada, kai bus įgyvendinta (baigta kurti) naujoji sistema „Bazelis III“.

Todėl šios gairės yra labai laikinos pagal riziką įvertinto turto keitimo priemonės. 6 dalyje nurodytos pranešimo tvarkos įvedimas tereikštų, kad trumpam laikotarpiui užkraunama mažai pridėtinės vertės suteikianti reguliavimo našta, nors bankai įgyvendina KRR2, o vėliau bus baigta kurti sistema „Bazelis III“.

Be to, apibrėžtis būtų naudinga suderinti su sistemoje „Bazelis III“ pagal standartizuotą metodą taikomomis kredito rizikos, ypač nebiržinių spekuliacinių pozicijų ir kitos subordinuotosios skolos, kapitalo ir nuosavo kapitalo apibrėžtimis.

Taip pat rekomenduojame pagal šias gaires nelaikyti jokių investicijų, kai bankas ketina užmegzti strateginius verslo santykius su atitinkama įmone, privačiu kapitalu.

Didelės rizikos kriterijaus taip pat nereikėtų taikyti nekilnojamojo turto vystymo atvejais, kai būsimi pardavimo pažadai yra pagrįsti neatšaukiamais įsipareigojimais.

Galiausiai pažymėtina, tačiau tai ne mažiau svarbu, kad Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupė pripažįsta EBI pastangas nuodugniai peržiūrėti pagal riziką įvertintą turta, ypač pagal vidaus reitingų metodą. Tačiau dabartinę KRR pateiktą spekuliacinio nekilnojamojo turto apibrėžtį reikia dar analizuoti. Europinė metodika yra labai plati, nes pagal ją beveik visą nekilnojamojo turto finansavimą reikalaujama laikyti didelės rizikos. Kad būtų galima atskirti, kurie projektai yra spekuliaciniai, o kurie nespekuliaciniai, reikia daugiau gairių.

Grįžtamoji informacija dėl viešų konsultacijų ir Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupės nuomonės

Dėl konsultacijoms skirtame dokumente [CP/EBA/2018/3](#) išdėstyto pasiūlymo projekto EBI surengė viešas konsultacijas.

Konsultacijos truko tris mėnesius, nuo 2018 m. liepos 17 d. Gauta iš viso 13 atsakymų, 11 iš jų paskelbti EBI interneto svetainėje.

Pagrindinių punktų ir kitų per konsultacijas gautų pastabų santrauka, analizė, diskusijos dėl pastabų ir veiksmai, kurių buvo imtasi pagal gautas pastabas, jei buvo nuspręsta, kad to reikia, išdėstyti toliau pateiktose lentelėse.

Daugeliu atveju keletas sektoriaus institucijų pateikė panašias pastabas, kai kurios institucijos atsakydamos į įvairius klausimus savo pastabas pakartojo. Tokiais atvejais pastabos ir EBI analizė pateiktos tame šio dokumento skyriuje, kuriam, EBI nuomone, jos tinka labiausiai.

Atsižvelgiant į atsakymus, gautus per viešas konsultacijas, gairių projektas buvo pakoreguotas.

Pagrindinių klausimų ir EBI atsakymų santrauka

Konsultacijų laikotarpiu pateikta pastabų dėl gairių taikymo laikotarpio. Pažymėta, kad gairės parengtos per vėlai nuo įgaliojimo tai padaryti pagal KRR 128 straipsnio 3 dalį (2013 m.) arba kad gairės trukdys i) ES ateityje įgyvendinti peržiūrėtą sistemą „Bazelis III“, pagal kurią teisės aktuose pozicijų klasė „su ypač didele rizika susiję straipsniai“ nėra numatyta, ir ii) galimiems 128 straipsnio pakeitimams pagal KRR2. EBI nuomone, įgyvendinant dabartinės sistemos reglamentavimo pakeitimus pakeitimų terminai neišvengiamai sutaps, tačiau pakeitimų laiką sunku nuspėti, todėl gairės dėl to, kaip tvarkyti esamas su didele rizika susijusias pozicijas, yra reikalingos. Šios gairės ne tik leis užtikrinti didesnę dabartinės praktikos, pagal kurią nustatomos su didele rizika susijusias pozicijas, vienodumą, bet ir palengvins pereinamąjį laikotarpį prieš įgyvendinant būsimus reglamentavimo pakeitimus, nes bankai ir priežiūros institucijos galės, remdamiesi gairėmis, nustatyti su būsima Bazelio sistema derančius rizikos veiksnius.

Keletas respondentų kėlė klausimus dėl spekuliacinio nekilnojamojo turto finansavimo apibrėžties ir prudencinio tvarkymo, nors konsultacijoms skirtame dokumente pabrėžta, kad tokios rūšies pozicijos nepatenka į gairių taikymo sritį, nes jau yra nurodytos 128 straipsnio 2 dalyje. EBI sprendimas netaikyti gairių spekuliaciniam nekilnojamojo turto finansavimui buvo pagrįstas tuo, kad jo apibrėžtis jau pateikta KRR. Be to, šioje srityje sistemoje „Bazelis III“ numatoma įgyvendinti esminių pokyčių, todėl gairės gali trukdyti įgyvendinti susitarimą dėl sistemos „Bazelis III“ arba gali kilti rizika, kad būsimas susitarimas dėl sistemos „Bazelis III“ bus įgyvendinamas nenuosekliai. Vis dėlto, sektoriaus subjektų pateiktos pastabos per EBI vykstančias diskusijas šia tema bus kruopščiai įvertintos.

Konsultacijų laikotarpiu gauta pastabų iš respondentų, kurie nesutiko su tuo, kad į gaires būtų įtrauktos privataus kapitalo ir rizikos kapitalo sąvokos. Respondentai pažymėjo, kad kitas geriausias sprendimas būtų nustatyti, kad privataus kapitalo ir rizikos kapitalo apibrėžtis taikoma tik tiesioginėms bankų investicijoms, bet netaikomos jokioms investicijoms, kurias sudaro akcijos arba kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai. Taip pat nurodyta, kad apibrėžtys turėtų būti suderintos su sistemos „Bazelis III“ apibrėžtimis, ypač nebiržinių spekuliacinių pozicijų, kitos subordinuotosios skolos, kapitalo ir nuosavo kapitalo pozicijų apibrėžtimis (50–53 punktai). Remdamasi savo prerogatyva, EBI savo iniciatyva šiose gairėse pateikė privataus kapitalo ir rizikos kapitalo apibrėžtis, kurios yra skirtos tik šioms gairėms. Taip pasielgta būtent dėl to, kad visuomenei trūksta gairių dėl šių sąvokų, ir dėl to, kad šios sąvokos laikomos reikalingomis, kad būtų galima teikti rekomendacijas dėl pozicijų, laikomų investicijomis į rizikos kapitalą ir privatų kapitalą, ir suderinti jų rūšis. EBI taip pat paaiškina, kad apibrėžtys taikomos tiesioginėms investicijoms ir tais atvejais, kai pozicijoms, kurias sudaro akcijos arba kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai, taikomas skaidrumo metodas, kaip paaiškinta Komisijos atsakyme į DUK skilties klausimą Nr. 2013_374.

Daugelyje pastabų, pateiktų dėl konsultacijoms skirto dokumento, keltas klausimas dėl gairių taikymo srities, respondentai išreiškė skirtingas nuomones, ar gairėse reikėtų laikytis platesnio, ar siauresnio požiūrio dėl to, kurių klasių pozicijų reikėtų neįtraukti nustatant su didele rizika susijusias pozicijas. Atsižvelgdama į tas pastabas EBI iš dalies pakeitė gairių 4.2 skyrių ir pristatė įstaigoms aiškesnę, holistinę su didele rizika susijusių pozicijų nustatymo sistemą. Tai atitinka KRR 128 straipsnio 3 dalyje EBI suteiktus įgaliojimus. Taip pat atsižvelgiama ir į empirinius duomenis apie finansinių įstaigų veiklą. Taigi pagrindinė 4.2 skyriaus logika yra tokia: i) 3 dalyje nurodoma šios procedūros taikymo sritis (visos pozicijų klasės) ir pabrėžiamos tam tikros konkrečios sritys, ii) 4 dalyje apibrėžiamas bendras kriterijus,

kada yra laikoma, kad pozicija yra sietina su didele rizika; iii) 5 dalyje nurodomi konkretūs atvejai, kurie bus laikomi atitinkančiais bendrą kriterijų; iv) 6 dalyje nurodomi kiti konkretūs atvejai, kurie bus laikomi atitinkančiais bendrą kriterijų ir yra susiję konkrečiai su nuosavo kapitalo pozicijų klase.

Dėl konsultacijoms skirto dokumento pastabas teikę respondentai kėlė klausimą dėl pranešimo mechanizmo įdiegimo, tačiau EBI nusprendė šį mechanizmą palikti. Šis mechanizmas būtų naudingas, nes padėtų suprasti, kokias likusias pozicijas galima sieti su didele rizika, nors tos pozicijos nebuvo nustatytos ankstesniais šiose gairėse aprašytais etapais. Tačiau pranešimai turėtų būti teikiami nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, o ne tiesiogiai EBI. Teisinis tekstas buvo atitinkamai iš dalies pakeistas. Įgyvendinus techninį šio mechanizmo sprendimą, visi pranešimai vėliau turėtų būti perduoti EBI.